

Flå kommune
Sentrumsvegen 24
3539 Flå

E-post: postmottak@flaa.kommune.no

Drammen, 6. september 2023

Dette brevet sendes på vegne av DNT Drammen og Omegn, Kongsberg og Omegns Turistforening, DNT Ringerike, Norges Jeger- og Fiskerforbund Buskerud, Naturvernforbundet i Buskerud, Birdlife Norge Avd. Buskerud, Drammen klatreklubb, Buskerud KFUK-KFUM Speidere, Buskerud orienteringskrets, NOTS Drammen og Omegn, Buskerud Botanisk forening, Skogselskapet i Buskerud og Telemark.

Områdereguleringsplan for Skarsdalen, Plan id: 2023_002 Innspill fra Forum for natur og friluftsliv (FNF) Buskerud

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Buskerud er et samarbeidsnettverk bestående av 14 natur- og friluftslivsorganisasjoner på regionalt nivå i gamle Buskerud fylke. Til sammen representerer vi i overkant av 30.000 medlemmer med betydelige allmenne interesser og kunnskap innen naturvern, landskap og friluftsliv. Sammen jobber vi for å ivareta natur- og friluftslivsområder som er særlig viktige for både natur og friluftsliv.

Vi viser til oppstart av planarbeid for en områdereguleringsplan for Skarsdalen i Flå kommune, og ønsker å komme med en uttalelse. Vi ønsker å kommentere følgende:

- Hytteutbygging
- Natur:
 - Rovfugl
 - Vann og vassdrag
- Natur- og klimakrise

Hytteutbygging

Skarsdalen fremstår i dag som et gammeldags, tradisjonelt hytteområde. Dersom de fremlagte planene realiseres, vil området karaktere seg drastisk fra å være et veletablert, rolig hytteområde, til en travel «ski in - ski out» turistdestinasjon, der man må gå langt innover i fjellet for å oppleve naturens fred og ro, som Skarsdalen innbyr til i dag. I planbeskrivelsen står det lite om hva utbyggingen vil innebære, og hvilke konsekvenser utbyggingen får for de som nyter det rolige friluftslivet i området i dag.

I 2022 la regjeringen frem «Rettleiar om planlegging av fritidsbustader». I veilederen står det blant annet at det er viktig å unngå nye fritidsboliger og tilhørende infrastruktur på myr, ikke bygge ut nye områder (Heller fortette på eksisterende hytteområder), verne om truede og sårbare fuglearter, unngå å bygge i gammel skog med mer.

Bygging av hytter og tilhørende påvirkninger står for 25 prosent av ødeleggelsen av norsk natur hvert år. I 2022 ble det bygd 18 nye hytter hver eneste dag, til sammen 6690 hytter¹.

I 2014 var det registrert 1666 fritidsboliger i Flå kommune. I 2022 ble det registrert 2440 fritidsboliger. Det er en økning på 774 fritidsboliger i Flå siden planprogrammet til arealplanen ble vedtatt. Bare siden 2020 er det bygd 353 nye hytter.

Flå kommune har tidligere fått kritikk for hytteutbygging, og har da uttalt i media at de satser på hytteutbygging på omstridte Turufjell og Høgevarde. Vi setter derfor spørsmålstegn ved hvorfor kommunen ønsker å tilrettelegge for ytterligere hyttebygging ved å regulere for flere hytter i det veletablerte hytteområdet i Skarsdalen, som i dag innbyr til et rolig friluftsliv på lag med naturen og der det meste av grønnsstruktur og skog er ivaretatt, i kontrast til planene på Turufjell og Høgevarde.

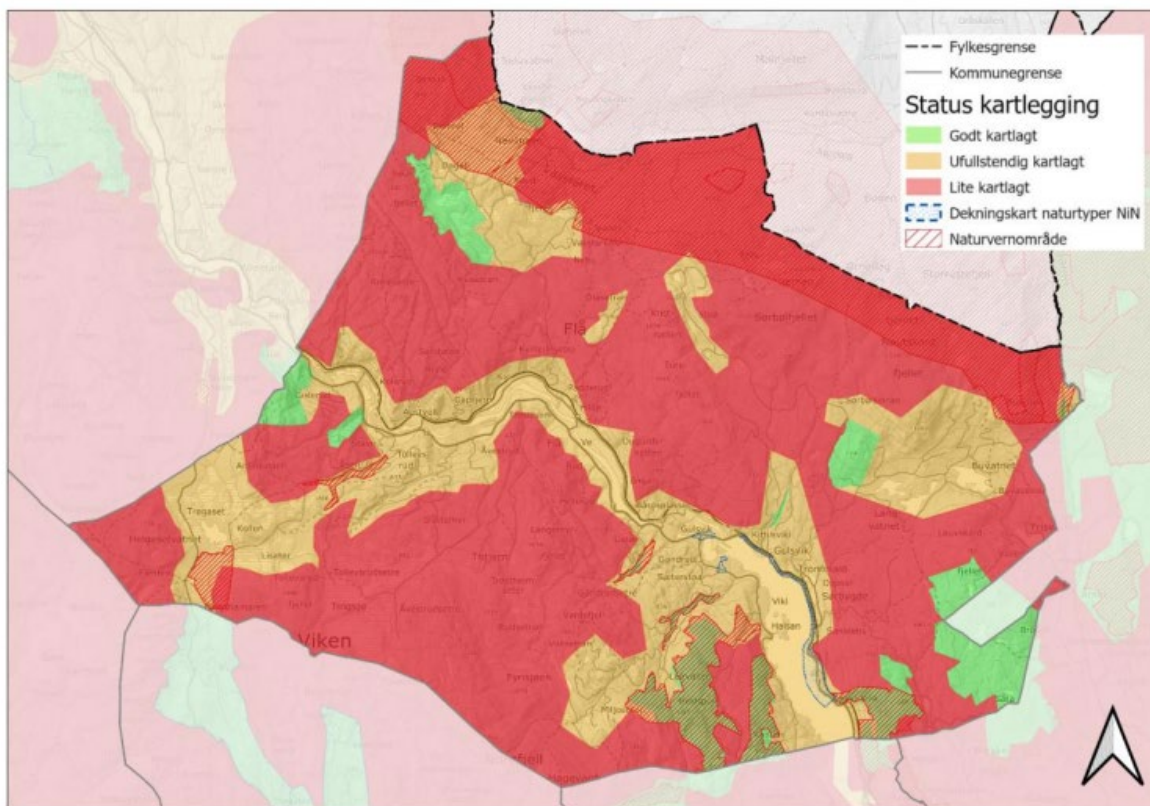
Planområdet grenser opp til områdeplanen for Turufjell, med deres planlagte alpinanlegg. Vi ser ingen grunn til at det også skal lages alpinanlegg på denne siden av dalen. Et alpinanlegg i Skarsdalen vil få store negative konsekvenser for landskapet her. Det er allerede vedtatt en vei fra Turufjell til Skarsdalen. Denne kan benyttes om besøkende i Skarsdalen ønsker å benytte seg av alpinanlegget. De trenger ikke et eget alpinanlegg på sin side av dalen, som vil ta svært store områder av fjellet. Noen påpeker også at det økonomiske grunnlaget for drift av slike små skianlegg er dårlig, og dessverre blir stående ubrukt og skjemmer landskapet.

Natur

Samlet sett vurderer Statsforvalteren i Oslo og Viken kartleggingsstatus av naturtyper for Flå kommune som «lite til ufullstendig kartlagt» for store deler av kommunen.

¹ [Flå - Naturkampen \(naturkampen-staging.herokuapp.com\)](https://naturkampen-staging.herokuapp.com)

Bare fragmenter av kommunen vurderes som «godt kartlagt», blant annet noen små arealer i kulturlandskapet i lavlandet. Figur 2 viser fordeling av godt kartlagt (grønn farge) ufullstendig kartlagt (gul farge) og dårlig kartlagt (rød farge) areal i kommunen. Tabell 2 har separate vurderinger og kommentarer for hver hovednaturtype.

Figur 2. Kart som viser kommunens kartleggingsstatus. Kommunen vurderes for det aller meste som lite (rød farge)-ufullstendig (gul farge) kartlagt. Bare fragmenter vurderes som godt kartlagt (grønn farge), ikke synlig på dette kartet.

² Utklipp fra Biofokus rapport 2021

Det må gjennomføres en grundig konsekvensutredning av området før planene kan gå videre.

I planbeskrivelsen står det følgende:

Sjekk i offentlige tilgjengelige databaser syner ingen registrert arter av spesiell interesse, viktige naturtyper eller anna viktig naturmangfold innanfor planområdet eller i nær tilknytning til planområdet. (www.artsdatabaken.no, www.nibio.kilden.no).

Vi minner om at disse databasene er helt avhengige av at noen faktisk har undersøkt området, og lagt inn registreringer. Det må gjøres flere, grundige naturfaglige undersøkelser. Det må engasjeres relevant fagkompetanse (ev. Med bidrag fra frivillige organisasjoner som Naturvernforbundet, Birdlife, og Botanisk forening) til å gjøre kartlegginger. I tillegg til naturkartlegginger, må det lages en oversikt over sammenhengende grønne områder og strukturer, vilttrekk og villmarkspregede områder.

² [Kartleggingsstatus for viktige naturtyper – Biofokus rapport 2021](#)

Rovfugl

Forskning viser at bestandene av ulike arter av fjellfugl er redusert med ti prosent over hele Europa siden 2000. Hovedårsaken i nedgangen i fjellfuglbestandene skyldes klimaendringer og nedbygging av viktige leveområder for fuglene. Naturvernforbundet melder om at etter at utbyggingen startet på Turufjell, er flere storfugleiker i området blitt borte.

Skarsdalen er i dag lokalitet for både kongeørn, ravn, fjellvåk og storfugl, orrfugl, jerpe og lirype. En videre utbygging i området vil få svært negative konsekvenser for deres habitater. Det er overveiende sannsynlig at mange vil gå tapt.

Kongeørn

Planområdet er vurdert til å ha stor verdi for kongeørn, og videre utbygging i Skarsdalen vil medføre at kongeørnens leveområder forringes eller også går tapt. Kongeørnen er en spesielt hensynskrevende art som er var for forstyrrelser. Den oppholder seg langt unna mennesker, og reiret plasseres gjerne nær skoggrensa mot snaufjellet. Kongeørna er tro mot reviret, og bruker samme reir år etter år.

Kongeørn regnes i dag som en livskraftig art, men er allikevel fredet (ikke jaktbart vilt). Norge har gjennom internasjonale avtaler (Bonnkonvensjonen) forpliktet seg til å frede arten og sikre dens leveområder. Videre utbygging i Skarsdalen står i strid med målet om å bevare kongeørn- lokaliteten. Vi mener derfor det er svært uheldig at Skarsdalen, som er lokalitet for kongeørn, er foreslått som et område for videre hyttebygging og landskapsinngrep.

Vann og vassdrag

Planområdet er skogkledt med flere mindre eller halvstore myrer, samt to større tjern: Damtjern og Svangtjernet i tillegg til mindre tjern i sammenheng med myr. Gjennom dalen renner også elven Skardselvi som har sitt utspring i Damtjern, og som renner ut i Krøderen.

Vann og vassdrag må kartlegges og kommunen må vurdere hvordan videre utbygging i området vil føre til forurensning, brukerkonflikter og konsekvenser for natur og dyreliv.

Stortinget har bedt regjeringen om å legge frem et forslag om forbud mot nedbygging av myr til utbyggingsformål i løpet av 2023. Disse målene må legge føringer for hvilke reguleringsplaner og områder kommunen skal gå videre med. Skarsdalen er et 'vått' område, og det er vanskelig (umulig) å bygge her uten å grave opp myr eller vesentlig forstyrre våtmarksområder.

Vann og våtmarker er meget viktige fordrøyningsmagasiner for å bremse avrenning til hovedvassdrag ifb. perioder/hendelser med intens nedbør. På den måten er de et kostnadsfritt tillegg til flomtiltak i hoveddalførene.

Natur og klimakrise

FNs klimapanel (IPCC) og det internasjonale naturpanelet (Ipnbes) har slått fast at vi står i en todelt naturkrise og en klimakrise, som begge påvirker hverandre. Vi kan ikke løse klimakrisen uten å løse naturkrisen. Hvordan vi forvalter arealene våre har stor betydning for både mennesker, dyr, natur og klima.

På naturtoppmøte i Montreal, Canada, i desember 2022 ble det bestemt av verdens topp-politikere at vi sammen skal verne 30 prosent av verdens land- og hav innen 2030. Øvrig natur skal forvaltes på en bærekraftig måte.

Hvordan ser Flå kommune på sitt ansvar for å følge opp den globale naturavtalen i Norge?

Kommuneplanens arealdel for Flå kommune ble vedtatt i 2016, og planprogrammet i 2014. En kommuneplan skal rulleres og vurderes på ny hvert 4. år. Dersom en kommuneplan videreføres uten at det er gjort en ny vurdering, kan Statsforvalteren fremme innsigelse til gamle arealplaner. Vi kan ikke se at kommuneplanens arealdel i Flå kommune har fått ny vurdering siden den ble vedtatt i 2016?

Om en kommune har god eller dårlig kontroll på hvordan arealene brukes kan blant annet vurderes ut fra når kommunestyret sist laget eller reviderte sin arealplan. Planarbeidet i en kommune med gammel arealplan preges oftere av gammel kunnskap, gamle, private reguleringsplaner og flere dispensasjoner fra utdaterte planer³.

Det er 9 år siden planprogrammet til kommuneplanens arealdel i Flå kommune ble vedtatt. Det har foregått en betydelig bevisstgjøring i samfunnet rundt viktigheten av å ta vare på naturen siden den gang.

Til slutt

Med kommunalt selvstyre følger også mye ansvar. Er virkelig mer hytteutbygging veien å gå for en mer bærekraftig og klimavennlig fremtid?

Juridisk sett står kommunen helt fritt til å oppheve eller endre vedtatte reguleringsplaner så lenge byggesøknaden ikke er vedtatt: **Plan og bygningsloven § 12-14 Endring og oppheving av reguleringsplan: Kommunestyret kan delegerer myndigheten til å treffe vedtak om å oppheve plan som i det vesentlige er i strid med overordnet plans.**

Vi anbefaler Flå kommune å tilbakeføre området Skarsdalen til LNFR- områder (Landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift), ivareta skog og grønnstruktur med viktige biotoper som den flotte kongeørnen, og muligheter for et rolig og stille friluftsliv i idylliske Skarsdalen.

Forum for natur og friluftsliv Buskerud

På vegne av våre tilsluttede organisasjoner,

Kaja Høgås
Koordinator
FNF Buskerud

³ [Naturens drømmekommune - Sabima](#)